

P6_TA(2009)0278

Pastatų energetinis naudingumas (nauja redakcija) *I**

2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl pastatų energinio naudingumo (nauja redakcija) (COM(2008)0780 – C6-0413/2008 – 2008/0223(COD))

(Bendro sprendimo procedūra: nauja redakcija)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Komisijos pasiūlymą Europos Parlamentui ir Tarybai (COM(2008)0780),
 - atsižvelgdamas į EB sutarties 251 straipsnio 2 dalį ir 175 straipsnio 1 dalį, pagal kuriuos Komisija pateikė pasiūlymą Parlamentui (C6–0413/2008),
 - atsižvelgdamas į 2001 m. lapkričio 28 d. Tarpinstitucinį susitarimą dėl sistemingesnio teisės aktų pakeitimo metodo naudojimo¹,
 - atsižvelgdamas į Teisės reikalų komiteto 2009 m. vasario 3 d. laišką, pagal Darbo tvarkos taisyklių 80a straipsnio 3 dalį pateiktą Pramonės, mokslinių tyrimų ir energetikos komitetui,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 80a ir 51 straipsnius,
 - atsižvelgdamas į Pramonės, mokslinių tyrimų ir energetikos komiteto pranešimą ir Teisės reikalų komiteto nuomonę (A6–0254/2009),
- A. kadangi, Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos teisės tarnybų konsultacinės darbo grupės nuomone, pasiūlyme be nurodytų pakeitimų kitų esminių pakeitimų nėra ir kadangi, kalbant apie nepakeistų ankstesnių aktų nuostatų ir minėtųjų pakeitimų kodifikavimą, pasiūlymu siekiama tik kodifikuoti esamus tekstus nekeičiant jų esmės,
1. pritaria Komisijos pasiūlymui su pataisomis, padarytomis atsižvelgus į Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos teisės tarnybų konsultacinės darbo grupės rekomendacijas, ir su toliau pateikiamais pakeitimais;
 2. ragina Komisiją vėl į jį kreiptis, jei ji ketintų iš esmės keisti pasiūlymą arba jį pakeisti kitu tekstu;
 3. paveda Pirmininkui perduoti Parlamento poziciją Tarybai ir Komisijai.

P6_TC1-COD(2008)0223

Europos Parlamento pozicija priimta per pirmąjį svarstymą 2009 m. balandžio 23 d., siekiant priimti Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2009/.../EB dėl pastatų energinio naudingumo (nauja redakcija)

¹ OL C 77, 2002 3 28, p. 1.

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 175 straipsnio 1 dalį,

atsižvelgdami į Komisijos pasiūlymą,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę¹,

atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę²,

laikydami Sutarties 251 straipsnyje nustatytos tvarkos³,

kadangi:

- (1) 2002 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/91/EB dėl pastatų energinio naudingumo⁴ buvo iš dalies pakeista⁵. Kadangi šią direktyvą reikia iš esmės keisti dar kartą, siekiant aiškumo ji turėtų būti išdėstyta nauja redakcija.
- (2) Gamtos ištekliams, apie kurių apdairų ir racionalų naudojimą kalbama Sutarties 174 straipsnyje, priskiriami naftos produktai, gamtinės dujos ir kietasis kuras, kurie yra svarbūs energijos šaltiniai, tačiau taip pat ir pagrindiniai anglies dvideginio išskyrimo šaltiniai.
- (3) **Kadangi** pastatų sektoriuje *suvartojama 40 % visos ES suvartojamos energijos*, suvartojamos energijos kiekio mažinimas *ir energijos iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių vartojimas pastatų sektoriuje – svarbios priemonės, būtinos* tam, kad būtų *mažinama ES energetinė priklausomybė ir išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis. Daugiau vartojant atsinaujinančių išteklių energijos ir kartu imantis priemonių siekiant sumažinti ES suvartojamos energijos kiekį, ES būtų sudarytos galimybės įgyvendinti* Jungtinių Tautų bendrosios klimato kaitos konvencijos (JTBBKK) Kioto *protokolą, įvykdyti ilgalaikį savo įsipareigojimą užtikrinti, kad pasaulio temperatūra pakiltų mažiau kaip 2 °C, ir įvykdyti pačios Bendrijos įsipareigojimą ne vėliau kaip 2020 m. sumažinti bendrą išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį bent 20 % palyginti su 1990 m. lygiu, ir 30 %, jei bus sudarytas tarptautinis susitarimas. Vartojant mažiau energijos ir daugiau vartojant atsinaujinančių išteklių energijos* taip pat galima daug prisidėti didinant energijos tiekimo saugumą, skatinant technologijų plėtrą ir *sudarant* užimtumo bei regioninės plėtros galimybes, ypač kaimo vietovėse.
- (4) Energijos poreikio valdymas yra svarbi priemonė, leidžianti Bendrijai paveikti visuotinę energijos rinką, tokiu būdu užtikrinanti energijos tiekimą žvelgiant iš vidutinės trukmės ir ilgalaikės perspektyvos.
- (5) 2007 m. kovą Europos Vadovų Taryba pabrėžė poreikį didinti energijos vartojimo efektyvumą Bendrijoje, kad būtų pasiektas tikslas iki 2020 m. 20 % sumažinti

¹ 2009 m. gegužės 13 d. nuomonė (dar neskelbta OL).

² 2009 m. balandžio 21 d. nuomonė (dar neskelbta OL).

³ 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento pozicija.

⁴ OL L 1, 2003 1 4, p. 65.

⁵ Žr. VI priedo A dalį.

Bendrijoje suvartojamos energijos kiekį, ir paragino visapusiškai ir greitai įgyvendinti Komisijos komunikate „Efektyvaus energijos vartojimo veiksmų planas: išnaudoti potencialą“¹ nustatytus prioritetus. Tame veiksmų plane nustatyta, kad pastatų sektoriuje yra daug galimybių ekonomiškai taupyti energiją. 2008 m. sausio 31 d. rezoliucijoje Europos Parlamentas paragino sugriežtinti Direktyvos 2002/91/EB nuostatas *ir ne kartą ragino (paskutinį kartą savo 2009 m. vasario 3 d. rezoliucijoje dėl antrosios energetikos srities strateginės peržiūros¹) nustatyti, kad tikslas padidinti energijos vartojimo efektyvumą 20 % taptų privalomas. Be to, 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendime Nr. 406/2009/EB dėl valstybių narių pastangų mažinti jų šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas, Bendrijai siekiant įvykdyti įsipareigojimus iki 2020 m. sumažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas², nustatomi nacionaliniai privalomi tikslai sumažinti CO₂ kiekį, o 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2009/28/EB dėl skatinimo naudoti atsinaujinančių išteklių energiją³ nustatomas raginimas efektyviai vartoti energiją atsižvelgiant į privalomą tikslą, kad atsinaujinančių išteklių energija ne vėliau kaip 2020 m. sudarytų 20 % bendro sunaudotos energijos kiekio.*

- (6) *2007 m. kovo mėn. posėdžiavusi Europos Vadovų Taryba dar kartą patvirtino Bendrijos įsipareigojimą visos Bendrijos mastu plėtoti atsinaujinančių išteklių energijos gamybą ir pritarė privalomam tikslui, kad atsinaujinančių išteklių energijos dalis ne vėliau kaip 2020 m. turi sudaryti 20 proc. Direktyvoje 2009/28/EB nustatoma bendra skatinimo vartoti atsinaujinančių išteklių energiją tvarka. Direktyvoje pabrėžiama, kad būtina atsinaujinančių išteklių energijos veiksnį įtraukti į minimalių energinio naudingumo reikalavimų laikymosi nuostatas pagal Direktyvą 2002/91/EB, siekiant, kad greičiau būtų nustatytos minimalios atsinaujinančių išteklių energijos normos, taikomos pastatuose.*
- (7) Gyvenamųjų pastatų ir paslaugų sektoriuje, kurio didžiausią dalį sudaro pastatai, suvartojama maždaug 40 % galutinio Bendrijoje suvartojamos energijos kiekio ir šis vartojimas toliau didėja; dėl tokios tendencijos šio sektoriaus suvartojamos energijos dalis augs, taip pat didės ir išskiriamo anglies dvideginio kiekis.
- (8) Būtina nustatyti konkretesnius veiksmus siekiant realizuoti neišnaudotą didelį pastatų energijos taupymo potencialą ir sumažinti didelį skirtumą tarp valstybių narių pasiekimų šiame sektoriuje.
- (9) Tolesnio pastatų energinio naudingumo gerinimo priemonėse turėtų būti atsižvelgiama į klimato ir vietos sąlygas, taip pat į pastatų vidaus mikroklimatą ir ekonominį efektyvumą. Šios priemonės neturėtų paveikti kitų pastatams keliamų reikalavimų, tokių kaip pastato prieinamumas, sauga ir paskirtis.
- (10) Pastatų energinis naudingumas turėtų būti apskaičiuojamas taikant **bendrą** metodiką, **kuri gali pagrįstai skirtis atsižvelgiant į regionų klimato skirtumus** ir kurioje papildomai prie šiluminių savybių būtų numatomi kiti elementai, įgaunantys vis daugiau svarbos, tokie kaip šildymo, **vėsinimo ir vėdinimo sistemos, šilumos rekuperacija, zonų kontrolė**, atsinaujinančių energijos išteklių panaudojimas, pasyvaus šildymo ir vėsinimo elementai, apsauga nuo saulės, patalpų oro kokybė, **pakankami natūralios šviesos kiekiai, izoliacija ir apšvietimo sistemos, stebėsenos ir kontrolės sistemos bei**

¹ *Priimti tekstai, P6_TA(2009)0038.*

² *OL L 140, 2009 6 5, p. 136.*

³ *OL L 140, 2009 6 5, p. 16.*

pastatų projektinis sprendimas. Energinio naudingumo skaičiavimo metodika turėtų būti pagrįsta ne tik tuo laikotarpiu, kai reikalingas šildymas, bet turėtų apimti metinį pastato energinį naudingumą. **Rengiant tą metodiką reikėtų atsižvelgti į galiojančius Europos standartus.**

- (11) Valstybės narės turėtų nustatyti minimalius pastatų energinio naudingumo reikalavimus. Tuos reikalavimus reikėtų nustatyti taip, kad būtų pasiekta sąnaudų atžvilgiu optimali susijusių investicijų ir sutaupytų energijos išlaidų per visą pastato gyvavimo ciklą pusiausvyra. Reikėtų numatyti galimybę valstybėms narėms nuolat peržiūrėti || minimalius pastatų energinio naudingumo reikalavimus atsižvelgiant į technikos pažangą.
- (12) Šia direktyva neprieštaraujama Sutarties 87 ir 88 straipsniams. Todėl šioje direktyvoje *vertinama sąvoka „paskata“* neturėtų būti aiškinama taip, kad apimtų valstybės pagalbą.
- (13) Komisija turėtų nustatyti **bendrą** metodiką sąnaudų atžvilgiu optimaliems minimalių energinio naudingumo reikalavimų lygiams apskaičiuoti. **Ši metodika turėtų būti suderinta su metodika, taikoma pagal Bendrijos teisės aktus, susijusius su pastatų sudarantiems gaminiais, jo dalimis ir techninėms pastatų sistemoms keliamais naudingumo reikalavimais.** Šią **bendrą** metodiką valstybės narės turėtų naudoti tam, kad **nustatytų** minimalius energinio naudingumo **reikalavimus**. Šio **skaičiavimo** rezultatus ir šiems rezultatams gauti naudotus duomenis reikėtų reguliariai pranešti Komisijai. Šios ataskaitos turėtų suteikti Komisijai galimybę įvertinti valstybių narių pažangą siekiant užtikrinti sąnaudų atžvilgiu optimalius minimalių energinio naudingumo reikalavimų lygius ir teikti tos pažangos ataskaitas. ■ Šią metodiką valstybės narės turėtų **taikyti** peržiūredamos **ir apibrėždamos** savo minimalius energinio naudingumo reikalavimus.
- (14) Pastatai turi **didžiausią įtaką** energijos suvartojimui *vertinant ilgalaikės perspektyvos aspektu*. **Kadangi esamų pastatų renovacijos ciklas ilgas, tai nauji pastatai ir esami pastatai, kurie atnaujinami dideliu mastu,** turėtų atitikti minimalius energinio naudingumo reikalavimus, pritaikytus atsižvelgiant į vietos klimato sąlygas. Kadangi alternatyvių aprūpinimo energija sistemų taikymo galimybės didžiaja dalimi dar nevisiškai iširtos, turėtų būti aptartas ■ alternatyvių energijos tiekimo sistemų **taikymas naujiems ir esamiems pastatams,** neatsižvelgiant į jų dydį **ir vadovaujantis principu, kad pirmiausia užtikrinama, jog su šildymu ir vėsinimu susiję energijos poreikiai būtų sumažinti iki minimalaus ir sąnaudų atžvilgiu optimalaus lygio.**
- (15) *Didelio masto* esamų pastatų, neatsižvelgiant į jų dydį, renovacija yra proga imtis ekonomiškai efektyvių priemonių didinant **viso pastato** energinį naudingumą. **Nustačius su ekonomiškai efektyviomis priemonėmis susijusius reikalavimus bus užtikrinama, kad nebus sudaroma kliūčių, kurios galėtų trukdyti vykdyti didelio masto renovacijas.**
- (16) **Tyrimais nustatyta, kad statybų sektoriuje esama neefektyvumo, todėl galutinio vartotojo patiriamos išlaidos kur kas didesnės už optimalias išlaidas. Iš skaičiavimų galima spręsti, kad statyboms skirtos išlaidos galėtų būti sumažintos net 30–35 %, sumažinus atliekų kiekį, kuris susidaro vykdant daugelį statybos procesų ir gaminant daugelį gaminių. Dėl neefektyvumo statybų sektoriuje kyla didžiulė grėsmė siekiant šioje direktyvoje nustatytą tikslą, nes dėl nepagrįstai didelių statybos ir renovacijos išlaidų mažėja ekonominis sektoriaus efektyvumas ir efektyvumas energiniu požiūriu. Komisija, siekdama užtikrinti, kad direktyva būtų tinkamai įgyvendinama, turėtų įvertinti statybos rinkos veikimą ir pateikti savo išvadas bei pasiūlymus Europos**

Parlamentui ir Tarybai. Valstybės narės turėtų stengtis užtikrinti skaidrią kainodarą statybų ir renovacijos sektoriuje, taip pat imtis atitinkamų priemonių tam, kad naujiems dalyviams, ypač MVĮ, pašalintų kliūtis patekti į rinką ir naudotis atitinkamomis paslaugomis ir infrastruktūra.

- (17) *Tam, kad naudojant buitinius įrenginius, šildant ir vėsinant energija būtų vartojama efektyviau, reikėtų kurti ir taikyti informacines technologijas siekiant tikslo, kad pastatai būtų pažangūs.*
- (18) Būtina imtis priemonių, kad kuo daugiau pastatų ne tik atitiktų galiojančius minimalius energinio naudingumo reikalavimus, bet **ir būtų užtikrintas didžiausias įmanomas energinis jų naudingumas**. Siekdamas šio tikslo valstybės narės turėtų parengti nacionalinius planus, kuriais siekiama, kad būtų kuo daugiau pastatų, kuriuos eksploatuojant **galutinis suvartojamos energijos kiekis lygus nuliui**, ir tokius planus reguliariai pateikti Komisijai.
- (19) Siekiant mažinti ataskaitų teikimo našta valstybėms narėms, reikėtų suteikti galimybę ataskaitas, kurių reikalaujama pagal šią direktyvą, integruoti į energijos efektyvumo veiksmų planus, nurodytus 2006 m. balandžio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2006/32/EB dėl energijos galutinio vartojimo efektyvumo ir energetinių paslaugų ¹, 14 straipsnio 2 dalyje. Kiekvienos valstybės narės viešasis sektorius turėtų rodyti pavyzdį pastatų energinio naudingumo srityje, todėl valdžios institucijų naudojamiems pastatams nacionaliniuose planuose reikėtų nustatyti ambicingesnius tikslus.
- (20) *Valstybės narės turėtų būti skatinamos imtis papildomų priemonių be numatytyjų šioje direktyvoje tam, kad skatintų efektyvesnę energijos vartojimą pastatuose. Tokios priemonės gali apimti finansines ir fiskalines paskatas įmonėms, namų savininkams ir nuomininkams, įskaitant mažesnius renovacijos paslaugų PVM tarifus.*
- (21) *Valstybės narės turėtų vengti reguliuoti energijos kainas taip, kad kainos vartotojams būtų iškraipomos ir nebūtų skatinama taupyti energijos.*
- (22) Būsimam pastato ar jo dalių pirkėjui ir nuomininkui teisingą informaciją apie pastato energinį naudingumą ir praktinių patarimų, kaip jį didinti, reikėtų suteikti energinio naudingumo sertifikate. **Komercinių pastatų savininkai ir nuomininkai taip pat turėtų būti įpareigoti teikti informaciją apie tikrąjį suvartojamos energijos kiekį, siekiant užtikrinti galimybę naudotis visais duomenimis, reikalingais pagrįstiems sprendimams dėl būtinų patobulinimų priimti**. Šiame sertifikate taip pat reikėtų pateikti informaciją apie faktinį šildymo ir vėdinimo poveikį pastato energijos reikmėms, pirminės energijos suvartojimui ir pastatą eksploatuojant išmetamam anglies dvideginio kiekiui. **Pastatų savininkai turėtų turėti galimybę bet kuriuo metu, ne tik tada, kai pastatai yra nuomojami, parduodami ar atnaujinami, prašyti atlikti sertifikavimą arba atnaujinti sertifikatą.**
- (23) *Valdžios institucijos turėtų rodyti pavyzdį ir energinio naudingumo sertifikato galiojimo laikotarpiu įgyvendinti jame nurodytas rekomendacijas. Valstybės narės į savo nacionalinius planus turėtų įtraukti priemones, kurios padėtų remti valdžios institucijas, kad jos anksti atliktų su energijos vartojimo efektyvumu susijusius patobulinimus ir per energinio naudingumo sertifikato galiojimo laikotarpį*

¹ OL L 114, 2006 4 27, p. 64.

įgyvendintų jame nurodytas rekomendacijas. Sudarydamos nacionalinius planus valstybės narės turėtų konsultuotis su vietos ir regionų institucijų atstovais.

- (24) *Atsižvelgiant į Direktyvoje 2006/32/EB nustatytus pažangiųjų skaitiklių įrengimo reikalavimus, savininkai ir nuomininkai turėtų gauti tikslią realiu laiku teikiamą informaciją apie pastate, kuriame jie įsikūrę, suvartojamą energiją.*
- (25) Valdžios institucijų naudojami pastatai ir visuomenės dažnai lankomi pastatai **turėtų būti pavyzdžiu**, kaip atsižvelgiama į aplinkosauginius ir energijos taupymo aspektus, todėl tų pastatų energinis naudingumas turėtų būti nuolat sertifikuojamas. Visuomenei turėtų būti sudarytos sąlygos geriau susipažinti su informacija apie energinį naudingumą visiems matomoje vietoje rodant šiuos energetinius sertifikatus. **Jei valstybės narės nusprendžia į reikalavimus, susijusius su energinio naudingumo sertifikatais, įtraukti energijos vartojimo aspektą, turėtų būti įmanoma vadovautis koncepcija, pagal kurią pagrindu imama tam tikra vieta ir kaimynystėje esančiuose keliuose pastatuose, priklausančiuose tai pačiai organizacijai, naudojamasi tais pačiais energijos skaitikliais.**
- (26) *Tikėtina, kad siekiant vystyti tarpvalstybinę finansinių ir kitų paslaugų, padedančių didinti energijos vartojimo efektyvumą, rinką svarbu užtikrinti kitų valstybių narių išduotų energinio naudingumo sertifikatų abipusį pripažinimą. Komisija, siekdama palengvinti šį procesą, turėtų nustatyti bendrus minimalius sertifikatų turinio ir pateikimo bei ekspertų akreditavimo standartus. Siekiant, kad rekomendacijos būtų nesunkiai suprantamos, visi energinio naudingumo sertifikatai turėtų būti išduodami ir savininko, ir nuomininko kalba.*
- (27) Paskutiniu metu Europos šalyse daugėjo oro kondicionavimo įrangos. Dėl to **visose valstybėse narėse** susidaro nemažų sunkumų didžiausios apkrovos metu, išauga išlaidos elektros energijai ir pažeidžiamas energijos balansas. **Pirmenybė turėtų būti teikiama pastatų šiluminio naudingumo padidinimo vasaros sezonu strategijoms. Šiuo tikslu turėtų toliau būti plėtojami pasyvaus vėsinimo metodai, visų pirma tie, kuriuos taikant galima pagerinti patalpų vidaus ir pastato aplinkos mikroklimatą.**
- (28) Kvalifikuotam personalui nuolat tikrinant šildymo ir oro kondicionavimo sistemas jos tiksliau sureguliuojamos pagal gaminio specifikacijoje pateiktus reikalavimus, ir taip užtikrinamas optimalus veikimas aplinkos, saugos ir energijos požiūriu. Visos šildymo ir oro kondicionavimo sistemos nepriklausomą įvertinimą reikėtų atlikti reguliariais intervalais per visą jos gyvavimo ciklą, ypač prieš *keitimą* ar *modernizavimą*. **Siekdamos sumažinti administracinę pastatų savininkų ir nuomininkų našta, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad atliekant energinio naudingumo sertifikavimą visada būtų tikrinamos šildymo ir oro kondicionavimo sistemos; ir kad, jei įmanoma, šildymo bei oro kondicionavimo sistemos būtų tikrinamos tuo pačiu metu.**
- (29) Bendras požiūris į kvalifikuotų ir akredituotų ekspertų, kurių nepriklausomumas turi būti paremtas objektyviais kriterijais, vykdomą pastatų energinio naudingumo sertifikavimą ir šildymo bei oro kondicionavimo sistemų tikrinimą padės užtikrinti vienodas sąlygas valstybėms narėms imantis energijos taupymo priemonių pastatų sektoriuje ir leis būsiamiems savininkams ar naudotojams sužinoti tikslų energinį naudingumą Bendrijos nekilnojamojo turto rinkoje. Siekiant visoje Bendrijoje užtikrinti energinio naudingumo sertifikatų ir šildymo bei oro kondicionavimo sistemų tikrinimo kokybę, kiekvienoje valstybėje narėje reikėtų nustatyti nepriklausomos kontrolės tvarką.
- (30) *Vietos ir regioninės institucijos itin svarbios siekiant sėkmingai įgyvendinti šią*

direktyvą. Su jų atstovais turėtų būti konsultuojamasi visais jos įgyvendinimo nacionaliniu ir regioniniu lygmenimis klausimais. Vietos projektuotojams ir pastatų tikrintojams turėtų būti teikiami tinkami nurodymai ir pakankami ištekliai, kad jie galėtų vykdyti būtinas užduotis.

- (31) *Jeigu galimybė užsiimti montuotojo profesine veikla arba ši profesinė veikla priskiriama reglamentuojamai profesijai, taikomos profesinės kvalifikacijos pripažinimo išankstinės sąlygos, nustatytos 2005 m. rugsėjo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2005/36/EB dėl profesinių kvalifikacijų pripažinimo¹. Todėl ši direktyva taikoma nepažeidžiant Direktyvos 2005/36/EB nuostatų. Nors Direktyvoje 2005/36/EB nustatyti abipusio profesinės kvalifikacijos, įskaitant architektų, pripažinimo reikalavimai, būtina toliau užtikrinti, kad architektai ir projektuotojai savo planuose ir projektuose tinkamai atsižvelgtų į galimybę naudoti labai efektyvias technologijas. Todėl valstybės narės turėtų pateikti aiškias gaires. Tai turėtų būti padaryta nepažeidžiant Direktyvos 2005/36/EB ir visų pirma jos 46 bei 49 straipsnių nuostatų.*
- (32) Priemonės, reikalingos šiai direktyvai įgyvendinti, turėtų būti patvirtintos pagal 1999 m. birželio 28 d. Tarybos sprendimą 1999/468/EB, nustatantį Komisijos naudojimosi jai suteiktais įgyvendinimo įgaliojimais tvarką².
- (33) Visų pirma Komisijai turėtų būti suteikti įgaliojimai derinti tam tikras I priede nustatytos bendrosios sistemos dalis su technikos pažanga, nustatyti *bendrą* metodiką sąnaudų atžvilgiu optimaliems minimalių energinio naudingumo reikalavimų lygiams apskaičiuoti ir nustatyti pastatų, kuriuos eksploatuojant *galutinis suvartojamos energijos kiekis lygus nuliui, apibrėžti, pagal kurią atsižvelgiama į įprastines regiono oro sąlygas ir ilgai numatomus šių sąlygų pokyčius*. Kadangi tos priemonės yra bendro pobūdžio ir skirtos iš dalies pakeisti neesmines šios direktyvos nuostatas, *inter alia, ją papildant naujomis neesminėmis nuostatomis, jos turi būti tvirtinamos pagal Sprendimo 1999/468/EB 5a straipsnyje nustatytą reguliavimo procedūrą su tikrinimu.*
- (34) *Kadangi šiandien dėl apšvietimo įrangos suvartojama maždaug 14 % visos ES suvartojamos energijos ir kadangi įrengus modernias šiuolaikines apšvietimo sistemas galima sutaupyti daugiau kaip 80 % energijos ir išlaikyti Europos standartus atitinkančias apšvietimo sąlygas – šia galimybe pasinaudojama per mažai siekiant ES 2020 m. tikslų – Komisija, siekdama papildyti šioje direktyvoje numatytas priemones ir tikslus, turėtų imtis tam tikrų veiksmų tam, kad būtų priimta direktyva dėl apšvietimo projekto. Laikoma, kad dėl geresnės apšvietimo įrangos ir energijos požiūriu efektyvesnių šviesos šaltinių, kurie atitinka ... Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/.../EB [nustatančios ekologinio projektavimo reikalavimų su energija susijusiems gaminiams nustatymo sistemą (nauja redakcija)]³ nuostatas, naudojimo padidėjęs energijos vartojimo efektyvumas būtų svarbus indėlis siekiant didesnio energinio naudingumo pastatuose.*
- (35) Kadangi pastatų energinio naudingumo didinimo tikslų valstybės narės negali deramai pasiekti dėl pastatų sektoriaus sudėtingumo ir nacionalinių būsto rinkų nesugebėjimo tinkamai spręsti *energinio naudingumo* problemas ir kadangi dėl veiksmų masto ir poveikio tų tikslų būtų geriau siekti Bendrijos lygmeniu, Bendrija gali patvirtinti

¹ OL L 255, 2005 9 30, p. 22.

² OL L 184, 1999 7 17, p. 23.

³ OL L ... COD(2008)0151.

priemonės, laikydamosi Sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šia direktyva neviršijama to, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti.

- (36) Įpareigojama į nacionalinę teisę perkelti tik tas šios direktyvos nuostatas, kurios iš esmės skiriasi nuo ankstesnės direktyvos nuostatų. Pareiga perkelti nepakeistas nuostatas kyla iš ankstesnės direktyvos.
- (37) Ši direktyva neturėtų pažeisti valstybių narių pareigų, susijusių su direktyvos perkėlimo į nacionalinę teisę ir taikymo pradžios terminais, numatytais *VI priedo B* dalyje,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

1 straipsnis
Dalykas

Šia direktyva skatinama didinti pastatų energinį naudingumą Bendrijoje atsižvelgiant į išorės klimato sąlygas ir vietos ypatybes, taip pat į patalpų mikroklimato reikalavimus ir *sąnaudų atžvilgiu optimalius energinio naudingumo lygius*.

Šioje direktyvoje nustatomi reikalavimai dėl:

- a) kompleksinio pastatų ir jų dalių, *pastato sudedamųjų dalių ir techninių pastato sistemų* energinio naudingumo skaičiavimo *metodika*;
- b) minimalių reikalavimų naujų pastatų ir jų dalių energiniam naudingumui taikymo;
- c) minimalių reikalavimų esamų pastatų ■, *kuriems reikia didelio masto renovacijos, ir pastato sudedamųjų dalių bei techninių pastato sistemų, kai jos turi būti pakeistos arba modernizuojamos*, energiniam naudingumui;
- d) nacionalinių planų *ir tikslų*, kuriais siekiama, kad būtų kuo daugiau pastatų, kuriuos eksploatuojant *galutinis suvartojamos energijos kiekis būtų lygus nuliui*;
- e) pastatų ar jų dalių energinio sertifikavimo;
- f) pastatuose esančių šildymo ir oro kondicionavimo sistemų reguliarių tikrinimų;
- g) energinio naudingumo sertifikatų ir patikrinimo ataskaitų nepriklausomos kontrolės sistemų;
- h) *švietimo, mokymo ir abipusio pripažinimo reikalavimų, taikomų valstybių narių sertifikatams dėl pastatų energinio naudingumo išduodantiems specialistams ir šildymo bei oro kondicionavimo įrangos inspektoriams*;
- i) *nacionalinių planų, skirtų kliūtims pagal statybos, nuomos ir paveldo išsaugojimo teisę šalinti ir finansinėms paskatoms nustatyti*.

2 straipsnis
Apibrėžtys

Šioje direktyvoje vartojamų terminų apibrėžtys:

- 1) *naujas pastatas – pastatas, kuriam išduotas atitinkamas statybų leidimas įsigaliojus šiai direktyvai;*
- 2) *pastato dalys – butai arba daugiabučio pastato atskiro naudojimo patalpos;*
- 3) *pastatas, kuriame galutinis suvartojamos energijos kiekis lygus nuliui – pastatas, kuriame dėl pastato labai didelio energinio naudingumo bendras metinis suvartojamos pirminės energijos kiekis yra lygus vietoje iš atsinaujinančių išteklių pagaminamos energijos kiekiui arba už jį mažesnis;*
- 4) pastatas – stogu dengtas statinys su sienomis, kurio patalpų mikroklimatui palaikyti vartojama energija;
- 5) techninė pastato sistema – techninė šildymo, vėsinimo, vėdinimo, karšto vandens, apšvietimo ir elektros energijos gamybos įranga, *matavimo, stebėsenos ir kontrolės sistemas* arba tų funkcijų deriniui užtikrinti skirta įranga;
- 6) pastato energinis naudingumas – apskaičiuotas arba išmatuotas *pirminės* energijos kiekis, *išreikštas kWh/m² per metus ir* reikalingas energijos poreikiui, siejamam su įprastu pastato naudojimu, patenkinti, įskaitant, inter alia, energiją šildymo, karšto vandens, vėsinimo, vėdinimo ir *įmontuoto apšvietimo, atsižvelgiant į pasyviai gaunamą saulės šviesą, apsaugą nuo saulės ir natūralų apšvietimą*, reikmėms;
- 7) pirminė energija – energija iš atsinaujinančių ir neatsinaujinančių energijos išteklių, kuri nebuvo kaip nors konvertuota ar transformuota;
- 8) *energija iš atsinaujinančių išteklių – energija iš atsinaujinančių neiškastinių šaltinių (vėjo, saulės energija, geoterminiai, oro terminiai, hidroterminiai šaltiniai ir vandenynų energija, hidroenergija, biomasė, sąvartynų dujos, kanalizacijos atliekų perdirbimo įrenginių dujos ir biodujos);*
- 9) pastato apvalkalas – *integruoti* pastato elementai, atskiriantys jo vidų nuo išorinės aplinkos **■** ;
- 10) *sudedamoji pastato dalis – atskira pastato dalis, kuri daro poveikį pastato energiniam naudingumui ir neįtraukta į techninės pastato sistemos apibrėžtį, įskaitant langus, lauko duris, apsaugą nuo saulės, sienas, pamatus, rūšio grindų plokštę, lubas, stogą ir izoliacijos sistemas;*
- 11) *didelio masto renovacija – pastato renovacija, kai:*
 - a) visa su pastato apvalkalu arba techninėmis pastato sistemomis susijusios renovacijos kaina sudaro daugiau kaip **20 %** pastato vertės, *kai vertė grindžiama dabartinėmis statybos sąnaudomis atitinkamoje valstybėje narėje*, neįskaitant žemės sklypo, ant kurio stovi pastatas, vertės, arba
 - b) renovuojama daugiau nei **25 %** pastato apvalkalo, *kuris daro tiesioginę įtaką pastato energiniam naudingumui;*
- 12) Europos standartas – Europos standartizacijos komiteto, Europos elektrotechnikos standartizacijos komiteto arba Europos telekomunikacijų standartų instituto priimtas ir viešai skelbiamas standartas;
- 13) energinio naudingumo sertifikatas – valstybės narės ar jos paskirto juridinio asmens pripažintas sertifikatas, kuriame nurodomas pastato arba jo dalių energinis

- naudingumas, apskaičiuotas pagal metodiką, priimtą vadovaujantis 3 straipsniu;
- 14) bendra šilumos ir elektros energijos gamyba (kogeneracija) – vienu metu vykstanti šilumos energijos ir elektros ir (arba) mechaninės energijos gamyba;
 - 15) sąnaudų atžvilgiu optimalus lygis – ■ sąnaudų lygis *tuo atveju, kai per* pastato gyvavimo ciklą *apskaičiuotų sąnaudų ir naudos analizės balansas teigiamas*, nustatomas atsižvelgiant *bent į grynąją dabartinę investicijų vertę* ir eksploatacijos sąnaudas (taip pat energijos sąnaudas), *techninės priežiūros sąnaudas*, pelną iš pagamintos energijos ■ ir, *prireikus*, eksploatacijos nutraukimo sąnaudas ||;
 - 16) oro kondicionavimo sistema – sudėtinių dalių, reikalingų patalpos orui ruošti, įskaitant vėdinimą, visuma;
 - 17) šildymo katilas – katilo korpuso ir degiklio sistema, skirta kuro degimo metu išskiriamą šilumą perduoti skysčiui;
 - 18) vardinė atiduodamoji galia – didžiausia šiluminė galia, matuojama kW, kurią, kaip nurodo ir užtikrina gamintojas, galima pasiekti nepertraukiamos eksploatacijos metu esant gamintojo nurodytam šiluminio naudingumo koeficientui;
 - 19) šilumos siurblys – *mechanizmas*, įtaisas ar įrenginys, kuriuo *perduodama* šiluma iš *natūralios aplinkos, pvz.,* oro, vandens ar *grunto, pastatams ar pramonės įrenginiams natūralų šilumos srautą pakeičiant taip, kad jis tekėtų iš žemesnės temperatūros į aukštesnę. Aplinkos energijos kiekis, kurį surenka šilumos siurbliai, ir kuris šioje direktyvoje laikomas atsinaujinančių išteklių energija, yra nustatytas Direktyvoje 2009/28/EB;*
 - 20) *energijos nepriteklis – padėtis, kai namų ūkyje reikia išleisti daugiau kaip 10 proc. savo pajamų sąskaitoms už elektros energiją apmokėti, kad būstas būtų šildomas iki priimtinos normos, kuri grindžiama Pasaulio sveikatos organizacijos rekomenduojamais lygiais;*
 - 21) *apšvietimo sistema – sudėtinių dalių, reikalingų tam tikram šviesos lygiui užtikrinti, visuma;*
 - 22) *centralizuotas šildymas ar vėsinimas – šilumos energijos garų, karšto vandens ar atvėsintų skysčių pavidalu paskirstymas iš centrinio gamybos šaltinio per atitinkamą tinklą daugelio pastatų, erdvės ar procesų šildymui, vėsinimui ar vandens šildymui;*
 - 23) *apšvietimo projektas – schema ar brėžinys, kuriame nurodyta apšvietimo elementų, taip pat susijusios valdymo įrangos, konfigūracija ir išdėstymas.*

3 straipsnis

Pastatų energinio naudingumo apskaičiavimo metodikos patvirtinimas

1. *Komisija, pasikonsultavusi su atitinkamais suinteresuotais subjektais ir ypač su vietos, regionų ir nacionalinių institucijų atstovais, ne vėliau kaip 2010 m. kovo 31 d. parengia bendrą pastatų energinio naudingumo apskaičiavimo metodiką pagal bendrąją sistemą, apibrėžtą I priede.*

Tos priemonės, skirtos iš dalies pakeisti neesmines šios direktyvos nuostatas ją papildant, tvirtinamos pagal 22 straipsnio 2 dalyje nurodytą reguliavimo procedūrą su tikrinimu.

2. *Valstybės narės įgyvendina šią bendrą metodiką.*
3. *Pastatų energinis naudingumas išreiškiamas skaidriai ir apima pirminės energijos paklausos rodiklius.*

4 straipsnis

Minimalių energinio naudingumo reikalavimų nustatymas

1. Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad minimalūs pastatų, *jų sudedamųjų dalių, techninių pastato sistemų ir jų dalių* energinio naudingumo reikalavimai būtų nustatomi siekiant įgyvendinti *bent* sąnaudų atžvilgiu optimalius lygius ir būtų apskaičiuojami pagal 3 straipsnyje nurodytą *bendrą* metodiką.

Valstybės narės *konsultuojasi su valdžios institucijomis ir kitais atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais ir* gali nustatyti skirtingus reikalavimus naujiems ir esamiems pastatams, taip pat įvairių kategorijų pastatams.

Šie reikalavimai atitinka kitų taikomų Bendrijos teisės aktų reikalavimus ir juose atsižvelgiama į bendras patalpų mikroklimato *ir vidaus ir išorės apšvietimo* sąlygas siekiant išvengti galimų negatyvių reiškinių, tokių kaip netinkamas vėdinimas, *nepakankamas natūralus apšvietimas*, taip pat į vietos sąlygas ir numatytą paskirtį bei pastato amžių.

Šie reikalavimai reguliariai, ne rečiau kaip kas *ketveri* metai, peržiūrimi ir atnaujinami, kad juose atsispindėtų technikos pažanga pastatų sektoriuje.

Šio straipsnio nuostatos nekliudo valstybėms narėms remti naujų pastatų statybos, kapitalinės renovacijos ar sudėtinių dalių ir techninių sistemų atnaujinimo, jei tai atliekant būtų viršijami minimalūs šios direktyvos reikalavimai.

2. Valstybės narės gali apsispręsti nenustatyti ar netaikyti 1 dalyje nurodytų reikalavimų šių kategorijų pastatams:
 - a) pastatai, oficialiai saugomi kaip tam tikros aplinkos dalys arba dėl savo ypatingos architektūrinės ar istorinės vertės, jeigu laikantis *specialaus minimalaus* energinio naudingumo *reikalavimo* nepageidautinai pakistų charakteringos jų savybės ar išvaizda;
 - b) pastatai, naudojami kaip garbinimo ar maldos namai ar religinei veiklai vykdyti;
 - c) laikini pastatai, kuriuos naudoti planuojama *trumpiau kaip 18 mėnesių*, pramoniniai statiniai, dirbtuvės ir negyvenamieji žemės ūkio pastatai, kuriuose suvartojama nedaug energijos, bei negyvenamieji žemės ūkio pastatai, kuriuos naudoja sektorius, kuriam taikomas nacionalinis sektorinis susitarimas dėl energinio naudingumo;
 - d) pavieniai pastatai, kurių naudingasis vidaus patalpų plotas yra ne didesnis kaip 50 m².
3. Nuo 2012 m. birželio 30 d. valstybės narės *teikia tik* statybos ar *didelio masto pastatų ar jų dalių, įskaitant sudėtines pastatų dalis, renovacijos, kurių rezultatai atitinka bent minimalius* energinio naudingumo *reikalavimus*, kuriuos taikant gaunami 5 straipsnio

2 dalyje nurodyto skaičiavimo rezultatai, *paskatas*.

4. *Ne vėliau kaip 2015 m. birželio 30 d.* valstybės narės *peržiūri* savo minimalius energinio naudingumo reikalavimus, nustatytus pagal II 1 dalį, *ir* užtikrina, kad taikant *tuos* reikalavimus būtų gaunami *bent* 5 straipsnio 2 dalyje nurodyto skaičiavimo rezultatai.
5. *Valstybės narės teikia subsidijas ir technines konsultacijas, kad siekiant, jog istoriniai pastatai ar centrai atitiktų energijos vartojimo efektyvumo reikalavimus, jie būtų įtraukti į specialias programas.*
6. *Turi būti atliekamas vizualusis istoriniuose centruose esančių energijos gamybos sistemų ir izoliacijos priemonių poveikio vertinimas.*

5 straipsnis

Sąnaudų atžvilgiu optimalių minimalių energinio naudingumo reikalavimų lygių apskaičiavimas

1. Iki 2010 m. *kovo* 31 d. Komisija, *pasikonsultavusi su atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais, ypač su vietos, regionų ir nacionalinių institucijų atstovais, ir vadovaudamasi IV priede nustatytais principais*, nustato *bendrą* metodiką sąnaudų atžvilgiu optimaliems minimalių energinio naudingumo reikalavimų, taikomų pastatams ar jų dalims, lygiams apskaičiuoti. *Ši bendra metodika gali būti parengta atsižvelgiant į susijusius Europos standartus ir ją taikant:*
 - atskiriami nauji ir esami pastatai, taip pat skirtingų kategorijų pastatai,
 - *atsižvelgiama į nevienodas skirtingų valstybių narių klimato sąlygas ir galimą jų sąlygų pasikeitimą per tam tikro pastato naudojimo laikotarpį ir*
 - *nustatomos bendros prielaidos arba energijos sąnaudų skaičiavimo metodai.**Jei reikia, Komisija kas penkerius metus persvarsto ir prireikus atnaujiną šią bendrą metodiką.*

Tos priemonės, skirtos iš dalies pakeisti neesmines šios direktyvos nuostatas ją papildant, priimamos pagal 22 straipsnio 2 dalyje nurodytą reguliavimo procedūrą su tikrinimu.

2. Sąnaudų atžvilgiu optimalius minimalių energinio naudingumo reikalavimų lygius valstybės narės apskaičiuoja naudodamos *bendrą* metodiką, nustatytą pagal 1 dalį, ir svarbius parametrus, kaip antai klimato sąlygos I .

Valstybės narės pateikia Komisijai visus II įvesties duomenis bei prielaidas, kuriais remtasi atliekant šį skaičiavimą ir šio skaičiavimo rezultatus. Ši ataskaita įtraukiama į Direktyvos 2006/32/EB 14 straipsnio 2 dalyje nurodytus energijos vartojimo efektyvumo veiksmų planus. Tas ataskaitas valstybės narės teikia Komisijai kas trejus metus. Pirmą ataskaitą pateikiama ne vėliau kaip iki 2011 m. birželio 30 d.

3. Komisija paskelbia ataskaitą, kurioje nurodo valstybių narių pažangą *igyvendinant šį straipsnį*.

6 straipsnis Nauji pastatai

1. Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad nauji pastatai atitiktų pagal 4 straipsnį nustatytus minimalius energinio naudingumo reikalavimus **ir atitiktų 9 straipsnio nuostatas**.

Naujų pastatų atveju valstybės narės **skatina naudoti labai efektyvias alternatyvias sistemas. Šios alternatyvios sistemos gali apimti, bet neturi apsiriboti:**

- a) **decentralizuotomis** aprūpinimo energija **sistemomis, paremtomis** energija iš **atsinaujinančių šaltinių**;
- b) **bendra** šilumos ir elektros energijos **gamyba**;
- c) centralizuoto ar grupinio šildymo ar vėsinimo **sistemomis**, jei tokių yra, **ypač sistemomis, kurios visiškai ar iš dalies naudoja energiją iš atsinaujinančių šaltinių**;
- d) šilumos **siurbliais**;
- e) **IRT įranga, skirta stebėsenai ir kontrolei vykdyti**.

7 straipsnis Esami pastatai

Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad dideliu mastu renovuojamų pastatų ar **pastatų sudedamųjų dalių ir techninių pastato sistemų ar jų dalių, kai jos turi būti modernizuotos arba pakeistos, energinis** naudingumas būtų pagerintas taip, kad atitiktų **bent** minimalius energinio naudingumo reikalavimus, kiek tai techniškai, funkcionaliai ir ekonomiškai įmanoma. Valstybės narės nustato šiuos minimalius energinio naudingumo reikalavimus pagal 4 straipsnį **ir atsižvelgdamos į 9 straipsnio nuostatas**.

Reikalavimai **nustatomi** renovuotai sistemai **ir pastato** sudėtinėms dalims, **kai jos turi būti modernizuotos arba pakeistos ir visam renovuotam pastatui jį renovuojant dideliu mastu**.

Valstybės narės, vykdant pastatų renovaciją dideliu mastu, skatina apsvarstyti toliau išvardytas labai efektyvias alternatyvias sistemas ir į jas atsižvelgti:

- a) **decentralizuotas** aprūpinimo energija **sistemas, paremtas** energija iš **atsinaujinančių išteklių**;
- b) **bendrą** šilumos ir elektros energijos **gamybą**;
- c) **centralizuoto ar grupinio šildymo ar vėsinimo sistemas, jei tokių yra, ypač sistemas, kurios visiškai ar iš dalies vartoja energiją iš atsinaujinančių išteklių**;
- d) **šilumos siurblius**;
- e) **IRT įrangą, skirtą stebėsenai ir kontrolei vykdyti**.

8 straipsnis Techninės pastato sistemos ir sudedamosios pastato dalys

1. Valstybės narės nustato **sudedamųjų pastato dalių ir** pastatuose įrengtų **ir**

eksploatuojamų techninių pastato sistemų, *kurioms netaikoma Direktyva 2009/.../EB [kurioje nustatoma gaminių, susijusių su energijos vartojimu, ekologinio projektavimo reikalavimų nustatymo sistema] ir jos įgyvendinimo priemonės*, minimalius energinio naudingumo reikalavimus. Reikalavimai nustatomi *naudojamai įrangai*, techninėms pastato sistemoms ir *sudedamosioms pastato dalims ir jų dalims*, kurios yra naujos, pakeistos ir modernizuotos, *ir taikomi tiek, kiek įmanoma techniniu ir funkcinio požiūriu*.

Reikalavimai visų pirma taikomi šioms sudėtinėms dalims:

- a) katilams, kitiems šildymo sistemos šilumos generatoriams *arba šilumokaičiams, įskaitant centralizuotą ar grupinį šildymą ir vėsinimą*;
 - b) karšto vandens sistemų vandens šildytuvams;
 - c) oro kondicionavimo sistemų centralizuoto oro kondicionavimo įrenginiui arba šalto oro generatoriui;
 - d) *įrengtam apšvietimui*;
 - e) *sudedamosioms pastato dalims*.
2. Pagal 1 dalį nustatyti minimalūs energinio naudingumo reikalavimai turi būti suderinami su sistema sudarantiems gaminiams *ir sudedamosioms pastato dalims* taikomais *visais* teisės aktais ir grindžiami teisingu gaminių instaliavimu ir tinkamu techninės pastato sistemos sureguliuavimu bei kontrole. *Techninių pastato sistemų atveju* tais reikalavimais užtikrinama, *kad sistemos prieš pradėdant jas naudoti būtų tinkamai suderintos*, kad būtų pasiekta tinkama vandenį naudojančių šildymo sistemų hidraulinė pusiausvyra ir kad įrenginiuose būtų naudojami tinkamo dydžio ir tipo gaminiai, atsižvelgiant į numatytą techninės pastato sistemos paskirtį.
3. *Atsižvelgdamos į ... Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/.../EB [dėl elektros energijos vidaus rinkos bendrųjų taisyklių]¹ I priedą, valstybės narės užtikrina, kad visuose naujuose ir dideliu mastu renovuojamuose pastatuose ir tais atvejais, kai keičiami skaitikliai, būtų instaliuojami pažangieji skaitikliai, ir skatina įrengti, jei reikia, aktyvios kontrolės sistemas, pvz., automatizavimo, kontrolės ir stebėsenos sistemas.*

9 straipsnis

Pastatai, kuriuos eksploatuojant galutinis suvartojamos energijos kiekis lygus nuliui

1. Valstybės narės parengia nacionalinius planus, kuriais siekiama, kad būtų kuo daugiau pastatų, *kuriuos eksploatuojant galutinis suvartojamos energijos kiekis lygus nuliui*.

Valstybės narės užtikrina, kad ne vėliau kaip iki 2018 m. gruodžio 31 d. visi nauji pastatai būtų tokie, kuriuos eksploatuojant galutinis suvartojamos energijos kiekis būtų lygus nuliui.

Valstybės narės nustato tikslus, kokią minimalią bendro pastatų skaičiaus ir bendro naudingojo vidaus patalpų ploto procentinę dalį iki 2015 m. turi sudaryti pastatai,

¹ *OL L ... (COD(2007)0195).*

kuriuos eksploatuojant galutinis suvartojamos energijos kiekis lygus nuliui, ir kokią procentinę dalį šie pastatai turi sudaryti iki 2020 m.

Atskiri tikslai nustatomi:

- a) naujiems ir atnaujintiems gyvenamiesiems pastatams;
- b) naujiems ir atnaujintiems negyvenamiesiems pastatams;
- c) valdžios institucijų naudojamiems pastatams.

Valstybės narės, atsižvelgdamos į tai, kad valdžios institucijos turėtų rodyti pavyzdį pastatų energinio naudingumo srityje, c punkte nustato skirtingus naujiems ir esamiems pastatams skirtus tikslus, nurodytus c punkte, ir jie pasiekiami bent prieš trejus metus iki šiame straipsnyje nurodytų tikslų termino.

2. 1 dalyje ***nurodytas nacionalinis planas, rengiamas pasikonsultavus su visais suinteresuotaisiais subjektais, įskaitant vietos ir regionų institucijas, ir jame*** turi būti, inter alia, šie elementai:

■

- a) tarpiniai tikslai, kokią bendro pastatų skaičiaus ir bendro naudingojo vidaus patalpų ploto procentinę dalį turi sudaryti tokie pastatai ***atitinkamai*** 2015 m. ***ir 2020 m.***;
 - b) ***išsami informacija apie nacionalinius reikalavimus dėl minimalaus naujuose arba esamuose pastatuose, kurie dideliu mastu renovuojami, suvartojamo energijos iš atsinaujinančių išteklių kiekio, kaip reikalaujama Direktyvoje 2009/28/EB ir šios direktyvos 6 ir 7 straipsniuose;***
 - c) ***visų politikos krypčių suvestinė ir*** informacija apie priemones, kurių imtasi tokiems pastatams skatinti;
 - d) ***nacionalinės, regioninės arba vietinės programos, skirtos remti priemonėms, kuriomis skatinama naudoti tokius pastatus, pvz., fiskalinės paskatos, finansinės priemonės, arba mažesnis PVM.***
3. Ne vėliau kaip 2011 m. birželio 30 d. valstybės narės pateikia Komisijai 1 dalyje nurodytus nacionalinius planus ir kas trejus metus teikia jai savo nacionalinių planų įgyvendinimo pažangos ataskaitas. ***Nacionaliniai planai*** ir pažangos ***ataskaitos įtraukiami*** į Direktyvos 2006/32/EB 14 straipsnio 2 dalyje nurodytus energijos vartojimo efektyvumo veiksmų planus.
4. ***Per du mėnesius nuo tada, kai valstybė narė perduoda 3 dalyje nurodytą nacionalinį planą, Komisija, visiškai atsižvelgdama į subsidiarumo principą, gali atmesti minėtąjį planą arba bet kurį jo aspektą dėl to, kad nesilaikoma visų šio straipsnio reikalavimų. Tokiu atveju atitinkama valstybė narė siūlo pakeitimus. Per vieną mėnesį nuo tų pakeitimų gavimo datos Komisija nurodo, kad ji pritaria pataisytam planui, arba paprašo atlikti papildomus konkrečius pakeitimus. Komisija ir atitinkama valstybė narė imasi visų pagrįstų veiksmų siekdamas sutarti dėl nacionalinio plano per penkis mėnesius nuo pirmojo pateikimo datos.***
5. Komisija, ***atsižvelgdama į 2 straipsnyje nurodytą apibrėžtį, ne vėliau kaip 2010 m.***

gruodžio 31 d. nustato išsamią bendrą pastatų, kuriuos eksploatuojant galutinis sunaudojamas energijos kiekis lygus nuliui, apibrėžtį.

Tos priemonės, skirtos iš dalies pakeisti neesmines šios direktyvos nuostatas ją papildant, tvirtinamos pagal 22 straipsnio 2 dalyje nurodytą reguliavimo procedūrą su tikrinimu.

6. **Ne vėliau kaip 2012 m. birželio 30 d., o po to kas trejus metus** Komisija paskelbia valstybių narių ataskaitą, kurioje nurodo valstybių narių pažangą didinant pastatų, kuriuos eksploatuojant **galutinis suvartojamos** energijos kiekis lygus nuliui, skaičių. Remdamasi šia ataskaita, Komisija parengia **veiksmų planą** ir prireikus siūlo priemones tokių pastatų skaičiui didinti.

10 straipsnis

Finansinės paskatos ir rinkos kliūtys

1. **Valstybės narės iki 2011 m. birželio 30 d. parengia nacionalinius planus, taip pat siūlomas priemones, skirtas šios direktyvos reikalavimams įvykdyti sumažinant esamas teisines ir rinkos kliūtis ir plėtojant esamas ir naujas finansines ir fiskalines priemones, kad būtų didinamas naujų ir esamų pastatų energijos vartojimo efektyvumas.**

Šios siūlomos priemonės turi būti pakankamos, veiksmingos, skaidrios ir nediskriminacinės, jomis turi būti remiamas į energinio naudingumo sertifikatą įtrauktų rekomendacijų vykdymas, siekiama skatinti didelę pažangą pastatų energinio naudingumo srityje, kai kitu atveju pažanga ekonominiu požiūriu nebūtų įgyvendinama, ir įtraukiamos paramos namų ūkiams, kuriems gresia energijos nepriteklis, priemonės.

Valstybės narės palygina savo finansines ir fiskalines priemones su V priede išvardytomis priemonėmis ir, nepažeisdamos nacionalinės teisės aktų, įgyvendinta ne mažiau kaip dvi tame priede pateiktas priemones.

2. **Valstybės narės perduoda šiuos nacionalinius planus Komisijai, įtraukdamos juos į Direktyvos 2006/32/EB 14 straipsnio 2 dalyje nurodytus energijos vartojimo efektyvumo veiksmų planus, ir juos atnaujina kas trejus metus.**
3. **Komisija ne vėliau kaip iki 2010 m. birželio 30 d., atlikusi poveikio įvertinimą, pateikia atitinkamus pasiūlymus dėl teisės aktų, kuriais siekiama sustiprinti esamas Bendrijos finansines priemones, ir nustatyti papildomas finansines priemones, skirtas padėti įgyvendinti šią direktyvą.**

Šiuose pasiūlymuose apsvarstomos šios priemonės:

- a) **atsižvelgiant į 2006 m. liepos 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1080/2006 dėl Europos regioninės plėtros fondo¹ persvarstymą, susijusį su kitu programiniu laikotarpiu, didžiausios Europos regioninės plėtros fondo asignavimo sumos, kurią galima panaudoti siekiant paremti energijos vartojimo efektyvumą, įskaitant centralizuotą šildymą ir vėsinimą, ir investicijas į atsinaujinančius energijos šaltinius pastatų sektoriuje, padidinimas ir lėšų skyrimo šiems projektams termino pratęsimas;**

¹ OL L 210, 2006 7 31, p. 1.

- b) *kitų Bendrijos lėšų naudojimas siekiant remti mokslinius tyrimus ir taikomąją veiklą, informavimo kampanijas arba mokymus, susijusius su energijos vartojimo efektyvumu;*
- c) *Energijos vartojimo efektyvumo fondo, kurį sudarytų Bendrijos biudžeto, Europos investicijų banko ir valstybių narių įnašai ir kuris padėtų didinti privačiojo ir viešojo sektoriaus investicijas į projektus, kuriais siekiama didinti energijos vartojimo efektyvumą, įskaitant energijos iš atsinaujinančių šaltinių naudojimą pastatuose arba pastatų dalyse, įsteigimas iki 2020 m. Tas fondas integruojamas į kitas Bendrijos struktūrinės pagalbos programas. Jo lėšų skirstymo kriterijai nustatomi remiantis 2006 m. liepos 11 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1083/2006, nustatančiu bendrąsias nuostatas dėl Europos regioninės plėtros fondo, Europos socialinio fondo ir Sanglaudos fondo¹ ir jis įsteigiamas ne vėliau kaip iki 2014 m.;*
- (d) *sumažintas su energijos vartojimo efektyvumu susijusių paslaugų ir gaminių, įskaitant atsinaujinančių šaltinių energiją pastatuose arba jų dalyse, PVM.*

11 straipsnis

Energinio naudingumo sertifikatai

1. Valstybės narės parengia būtinas priemones energinio pastatų naudingumo sertifikavimo sistemai nustatyti. Energinio naudingumo sertifikatuose nurodomi pastato energinis naudingumas ***arba, jei jis dar nepastatytas, numatomas energinis naudingumas***, ir kontroliniai dydžiai, skirtumas tarp apskaičiuoto energijos poreikio ir faktinio sunaudotos energijos kiekio, tokie kaip minimalūs energinio naudingumo reikalavimai, kad pastato ar jo dalių savininkai ar nuomininkai galėtų įvertinti jų energinį naudingumą ***ir lengvai palyginti jį su kitų gyvenamųjų arba negyvenamųjų pastatų energiniu naudingumu. Negyvenamųjų pastatų sertifikate, jei reikia, galima pateikti faktiškai per metus suvartojamos energijos kiekį, kaip nurodyta I priede.***

Kai pastatas parduodamas arba išnuomojamas dar jo nepastačius, pardavėjas pateikia tikslų raštišką šio pastato būsimą energinio naudingumo įvertinimą.

2. Sertifikate pateikiamos rekomendacijos dėl pastato ar jo dalių ekonomiškai ***optimalaus*** energinio naudingumo gerinimo.

Energinio naudingumo sertifikate pateikiamos rekomendacijos apima:

- a) priemonės, susijusios su ***didelio masto*** pastato apvalkalo, ***įskaitant jo izoliacijos sistemas***, arba techninės (-ių) pastato sistemos (-ų) renovacija; ||
 - b) priemonės atskiroms pastato dalims ar elementams, neatsižvelgiant į ***didelio masto*** pastato apvalkalo, ***įskaitant jo izoliacijos sistemas***, arba techninės (-ių) pastato sistemos (-ų) renovaciją.
3. Energinio naudingumo sertifikate pateikiamos rekomendacijos, kurias konkrečiame pastate įmanoma techniškai įgyvendinti, taip pat nurodoma skaidri informacija, ***įskaitant bent aiškius apskaičiuoto galimo, įgyvendinus priemonę, sutaupyti energijos kiekio rodiklius, tam tikro pastato ar pastatų tipo dabartinę grynąją vertę ir investicijų sąnaudas. Sąnaudos įvertinamos remiantis standartinėmis sąlygomis,***

¹ *OL L 210, 2006 7 31, p. 25.*

kurios turi apimti bent sutaupytos energijos įvertinimą ir bazinės energijos kainas, finansines arba fiskalines paskatas, taip pat investicijų, kurių reikia rekomendacijoms įgyvendinti, palūkanų normas.

4. *Valstybės narės užtikrina, kad valdžios ir kitos institucijos, kurios teikia finansavimą pastatams pirkti arba renovuoti, nustatydamos finansinių paskatų, fiskalinių priemonių ir paskolų dydį ir sąlygas, atsižvelgtų į nurodytą energinį naudingumą ir energinio naudingumo sertifikate pateiktas rekomendacijas.*
5. Energinio naudingumo sertifikate nurodoma, kur savininkas arba nuomininkas gali gauti išsamesnės informacijos apie sertifikate pateiktas rekomendacijas. Be to, jame pateikiama informacijos apie rekomendacijoms įgyvendinti reikalingus veiksmus, *įskaitant informaciją apie turimas fiskalines ir finansines paskatas ir finansavimo galimybes.*
6. *Valdžios institucijos, atsižvelgdamos į joms tenkanti pagrindinį vaidmenį pastatų energinio naudingumo srityje, įgyvendina savo užimamų pastatų energinio naudingumo sertifikate pateiktas rekomendacijas tol, kol galioja sertifikatas.*
7. Butų arba daugiabučio pastato atskiro naudojimo patalpų sertifikatas gali būti išduotas remiantis:
 - a) bendru viso daugiabučio pastato su bendra šildymo sistema sertifikavimu arba
 - b) *to buto arba patalpos energinio naudingumo* įvertinimu.
8. Vienai šeimai skirti namai gali būti sertifikuojami remiantis kito tipinio panašiai suprojektuoto ir panašaus dydžio pastato, kurio faktinis energinio naudingumas yra panašus, įvertinimu, jei šį panašumą gali patvirtinti energinio naudingumo sertifikatą išduodantis ekspertas.
9. Energinio naudingumo sertifikatas galioja ne ilgiau kaip 10 metų.
10. *Komisija ne vėliau kaip 2010 m. birželio 30 d. patvirtina gaires, kuriose nurodomi minimalūs energinio naudingumo sertifikatų turinio, kalbos ir pateikimo standartai.*

Ta priemonė, skirta iš dalies pakeisti neesmines šios direktyvos nuostatas ją papildant, tvirtinama pagal 22 straipsnio 2 dalyje nurodytą reguliavimo procedūrą su tikrinimu.

11. *Kiekviena valstybė narė pripažįsta kitos valstybės narės pagal šias gaires išduotus sertifikatus ir neriboja laisvės teikti finansines paslaugas dėl priešasčių, susijusių su tuo, kad sertifikatas išduotas toje valstybėje narėje.*
12. *Iki 2011 m. remiantis iš valstybių narių gauta informacija ir pasikonsultavus su atitinkamų sektorių atstovais Komisija parengia savanorišką bendrą Europos Sąjungos ne gyvenamųjų pastatų energinio naudingumo sertifikavimo sistemą.*

Ta priemonė, skirta iš dalies pakeisti neesmines šios direktyvos nuostatas, ją papildant, tvirtinama pagal 22 straipsnio 2 dalyje nurodytą reguliavimo procedūrą su tikrinimu.

Iki 2012 m. valstybės narės pradeda taikyti pirmoje pastraipoje nurodytą savanorišką sertifikavimo sistemą, kuri veiktų lygiagrečiai su nacionaline sertifikavimo sistema.

12 straipsnis

Energinio naudingumo sertifikatų išdavimas

1. Valstybės narės užtikrina, kad statomiems, parduodamiems arba nuomojamiems pastatams ar jų dalims ir pastatams, **kuriuos dažnai lanko visuomenė ir** kurių bendrą naudingąjį vidaus patalpų plotą *sudaro daugiau kaip 250 m², ir pastatams, kuriuos* naudoja valdžios institucijos, būtų išduotas energinio naudingumo sertifikatas.
2. Valstybės narės reikalauja, kad, kai pastatai ar jų dalys statomi, sertifikatą išduodantis *17 straipsnyje nurodytas pardavėjas arba nepriklausomas ekspertas* savininkui perduotų energinio naudingumo sertifikatą.
3. Valstybės narės reikalauja, kad siūlant parduoti pastatus ar jų dalis visuose pastato ar jo dalių pardavimo skelbimuose būtų nurodytas energinio naudingumo sertifikate pateiktas skaitinis energinio naudingumo rodiklis, o būsimam pirkėjui būtų parodytas energinio naudingumo sertifikatas.

Energinio naudingumo sertifikatą pardavėjas pirkėjui perduoda vėliausiai *pastato ar jo dalių* pardavimo sutarties sudarymo metu.

4. Valstybės narės reikalauja, kad siūlant nuomoti pastatus ar jų dalis visuose pastato ar jo dalių nuomos skelbimuose būtų nurodytas energinio naudingumo sertifikate pateiktas skaitinis energinio naudingumo rodiklis, o būsimam nuomininkui būtų parodytas energinio naudingumo sertifikatas.
5. ***Pastato savininkas gali bet kada paprašyti akredituoto eksperto išduoti, perskaičiuoti ir atnaujinti energinio naudingumo sertifikatą, nepriklausomai nuo to, ar pastatas statomas, rekonstruojamas, išnuomojamas arba parduodamas.***

Energinio naudingumo sertifikatą savininkas nuomininkui perduoda vėliausiai nuomos sutarties sudarymo metu.

6. Valstybės narės *šio straipsnio* 1, 2, 3 ir 4 dalių gali netaikyti 4 straipsnio 2 dalyje išvardytų kategorijų pastatams.

13 straipsnis

Energinio naudingumo sertifikatų rodymas

|| Valstybės narės imasi priemonių užtikrinti, kad pastate, **kurį** naudoja valdžios institucijos, **arba pastate, kurio bendras naudingasis vidaus patalpų plotas didesnis nei 250 m² ir kurį dažnai lanko visuomenė**, gerai matomoje vietoje būtų rodomas žmonėms gerai įžiūrimas energinio naudingumo sertifikatas.

■

14 straipsnis

Šildymo sistemų tikrinimas

1. Valstybės narės nustato priemones, būtinas reguliariems šildymo sistemų su katilais, **kurie kūrenami skystu arba kietu kuru iš neatsinaujinančių energijos išteklių ir** kurių vardinė atiduodamoji galia yra didesnė nei 20 kW, tikrinimams. ***Valstybės narės gali***

nutraukti tokius tikrinimus, jei įdiegiama elektroninė stebėsenos ir kontrolės sistema.

2. Valstybės narės, atsižvelgdamos į šildymo sistemos **■** tipą ir vardinę atiduodamąją galią, gali nustatyti skirtingą tikrinimų dažnumą. Nustatydamos tikrinimų dažnumą valstybės narės atsižvelgia į šildymo sistemos tikrinimo sąnaudas ir apskaičiuotas energijos išlaidas, kurias būtų galima sutaupyti dėl tikrinimo.
3. Šildymo sistemos su katilais, kurių vardinė atiduodamoji galia didesnė už 100 kW, tikrinamos bent kartą per dvejus metus.

Dujomis kūrenamiems katilams šis laikotarpis gali būti pratęstas iki ketverių metų.

4. Nukrypdamos nuo 1, 2 ir 3 dalių valstybės narės gali nuspręsti imtis priemonių užtikrinti, kad naudotojams būtų suteiktos konsultacijos dėl šildymo katilų pakeitimo, kitų šildymo sistemos modifikacijų bei alternatyvių sprendimų katilų naudingumo koeficientui ir tinkamam jų dydžiui įvertinti. Bendras rezultatas taikant šį būdą yra lygiavertis rezultatui, gautam taikant 1, 2 ir 3 dalių nuostatas.

Jei valstybės narės nusprendžia taikyti **||** pirmoje pastraipoje nurodytas priemones, jos ne vėliau kaip 2011 m. birželio 30 d. Komisijai pateikia tų priemonių lygiavertiškumo 1, 2 ir 3 dalyse nurodytoms priemonėms ataskaitą. Šias ataskaitas valstybės narės teikia Komisijai kas trejus metus. Ataskaitas galima įtraukti į Direktyvos 2006/32/EB 14 straipsnio 2 dalyje nurodytus energijos efektyvumo veiksmų planus.

Jei Komisija mano, kad antroje pastraipoje nurodyta valstybės narės ataskaita neatspindi pirmoje pastraipoje nurodytos priemonės lygiavertiškumo, ji per šešis mėnesius nuo ataskaitos gavimo gali paprašyti, kad valstybė narė pateiktų papildomų įrodymų arba įgyvendintų konkrečias papildomas priemones. Jei praėjus vieneriems metams nuo šio prašymo pateikimo Komisijos netenkina pateikti įrodymai arba įgyvendintos papildomos priemonės, ji gali panaikinti nukrypti leidžiančią nuostatą.

15 straipsnis

Oro kondicionavimo sistemų tikrinimas

1. Valstybės narės nustato priemones, būtinas reguliariems didesnės kaip 5 kW vardinės atiduodamosios galios oro kondicionavimo **ir vėdinimo** sistemų **bei reversinių šilumos siurblių** tikrinimams numatyti. Tikrinimo metu įvertinamas oro kondicionavimo įrangos naudingumo koeficientas ir jos dydžio atitikimas pastato vėsinimo poreikiams. ***Tikrinant vėdinimo sistemas įvertinami ir oro srautai.***

Valstybės narės gali sustabdyti šiuos tikrinimus, jei įdiegiama elektroninė stebėsenos ir kontrolės sistema.

2. Valstybės narės, atsižvelgdamos į oro kondicionavimo sistemos, **vėdinimo sistemos arba reversinių šilumos siurblių** tipą ir vardinę atiduodamąją galią, gali nustatyti skirtingą tikrinimų dažnumą. Nustatydamos tikrinimų dažnumą valstybės narės atsižvelgia į **■** tikrinimo sąnaudas ir apskaičiuotas energijos išlaidas, kurias būtų galima sutaupyti dėl tikrinimo.
3. ***Nustatydamos 1 ir 2 dalyse nurodytas priemones, valstybės narės, kiek tai ekonomiškai ir techniškai įmanoma, užtikrina, kad atliekami tikrinimai derėtų su šildymo sistemų ir kitų techninių sistemų, nurodytų šios direktyvos 14 straipsnyje, tikrinimu ir su nuotėkio tikrinimu, nurodytu 2006 m. gegužės 17 d. Europos***

Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 842/2006 dėl tam tikrų fluorintų šiltnamio efektą sukeliančių dujų¹.

4. **Nukrypdamos nuo 1 ir 2 dalių, valstybės narės gali nuspręsti imtis priemonių, kuriomis siekiama užtikrinti, kad naudotojams būtų teikiamos konsultacijos dėl oro kondicionavimo sistemų pakeitimo arba kitų oro kondicionavimo sistemos modifikacijų, kurios gali apimti tikrinimus oro kondicionavimo sistemos naudingumo koeficientui ir tinkamam jų dydžiui įvertinti. Bendras rezultatas taikant šį būdą turi būti lygus poveikiui, kylančiam iš 1 ir 2 dalyse pateiktų nuostatų.**

Valstybės narės, taikančios pirmoje pastraipoje nurodytas priemones, ne vėliau kaip 2011 m. birželio 30 d. Komisijai pateikia tų priemonių lygiavertiškumo 1 ir 2 dalyse nurodytoms priemonėms ataskaitą. Šias ataskaitas valstybės narės teikia Komisijai kas trejus metus. Šias ataskaitas galima įtraukti į Direktyvos 2006/32/EB 14 straipsnio 2 dalyje nurodytus energijos vartojimo efektyvumo veiksmų planus.

Jei Komisija mano, kad antroje pastraipoje nurodyta valstybės narės ataskaita neatspindi pirmoje pastraipoje nurodytos priemonės lygiavertiškumo, ji per šešis mėnesius nuo ataskaitos gavimo gali paprašyti, kad valstybė narė pateiktų papildomų įrodymų arba įgyvendintų konkrečias papildomas priemones. Jei praėjus vieneriems metams nuo šio prašymo pateikimo Komisijos netenkina pateikti įrodymai arba įgyvendintos papildomos priemonės, ji gali panaikinti nukrypti leidžiančią nuostatą.

16 straipsnis

Šildymo ir oro kondicionavimo sistemų patikrinimo ataskaitos

1. Šis straipsnis taikomas šildymo ir oro kondicionavimo sistemų patikrinimo ataskaitoms.
2. Patikrinimo *ataskaitos rengiamos* reguliariais laiko tarpais kiekvienai patikrintai sistemai. Ataskaitoje pateikiama tokia informacija:
 - a) patikrintos sistemos energinio naudingumo palyginimas su:
 - i) geriausios esamos sistemos, kurią įmanoma įdiegti, energiniu naudingumu ir
 - ii) panašaus tipo sistemos, kurios visos svarbios sudedamosios dalys atitinka energinio naudingumo lygį, reikalaujamą pagal taikytinus teisės aktus, energiniu naudingumu;
 - b) rekomendacijos, kaip ekonomiškai efektyviai didinti pastato ar jo dalių sistemos energinį naudingumą.

Rekomendacijos, nurodytos b punkte, skiriamos konkrečiai sistemai, ir jose nurodoma skaidri informacija apie jų ekonominį efektyvumą. Ekonominis efektyvumas įvertinamas remiantis standartinėmis sąlygomis, kaip antai sutaupytos energijos įvertinimu ir bazinėmis energijos kainomis, taip pat investicijų palūkanų normomis.

3. Patikrinimo ataskaitą tikrintojas perduoda pastato savininkui arba nuomininkui.

¹ *OL L 161, 2006 6 14, p. 1.*

17 straipsnis
Nepriklausomi ekspertai

1. Valstybės narės užtikrina, kad pastatų energinio naudingumo sertifikavimą ir šildymo sistemų bei oro kondicionavimo sistemų tikrinimą nepriklausomai atliktų kvalifikuoti ir akredituoti ekspertai, dirbantys savarankiškai arba viešose įstaigose ar privačiose įmonėse.

Ekspertai akredituojami atsižvelgiant į jų kompetenciją ir nepriklausomumą.

2. ***Valstybės narės užtikrina abipusį nacionalinės kvalifikacijos ir akreditacijos pripažinimą.***

3. ***Ne vėliau kaip 2011 m. Komisija nustato gaires, kurios apima rekomendacijas dėl minimalių ekspertų reguliaraus mokymo standartų.***

Ta priemonė, skirta iš dalies pakeisti neesmines šios direktyvos nuostatas ją papildant, tvirtinama pagal 22 straipsnio 2 dalyje nustatytą reguliavimo procedūrą su tikrinimu.

4. ***Valstybės narės visuomenei pateikia informaciją apie mokymą ir akreditavimą. Valstybės narės taip pat sudaro ir pateikia kvalifikuotų ir akredituotų ekspertų registrą.***

18 straipsnis
Nepriklausomos kontrolės sistema

1. Valstybės narės užtikrina, kad vadovaujantis II priedu būtų nustatyta energinio naudingumo sertifikatų ir šildymo bei oro kondicionavimo sistemų patikrinimo ataskaitų nepriklausomos kontrolės sistema. ***Valstybės narės nustato atskiras įgyvendinimo sistemas: vieną skirtą organizacijoms, kurios atsako už energinio naudingumo sertifikatų įgyvendinimą, kitą – organizacijoms, kurios teikia šildymo ir oro kondicionavimo sistemų patikrinimo ataskaitas.***
2. Atsakomybę už nepriklausomos kontrolės sistemos įgyvendinimą valstybės narės gali perduoti kitoms įstaigoms, jeigu jos užtikrina, kad tos sistemos || įgyvendinamos laikantis II priedo.
3. Valstybės narės reikalauja, kad 1 dalyje *nurodyti* energinio naudingumo sertifikatai ir patikrinimo ataskaitos paprašius būtų registruojami ar pateikiami kompetentingoms institucijoms arba įstaigoms, kurioms kompetentingos institucijos perdavė atsakomybę už nepriklausomos kontrolės sistemų įgyvendinimą.

19 straipsnis
Peržiūrėjimas

Komisija, padedama pagal 22 straipsnį įsteigto komiteto, įvertina šią direktyvą ***ir ne vėliau kaip 2015 m. numato ją persvarstyti***, atsižvelgdama į jos taikymo metu sukauptą patirtį ***ir padarytą pažangą***, jei būtina, teikia pasiūlymus, inter alia, dėl:

- a) metodikos pastatų energiniam naudingumui įvertinti, remiantis suvartojamu pirminės energijos kiekiu ir išmetamu anglies dvideginio kiekiu;

- b) bendrųjų paskatų tolesnėms energijos vartojimo efektyvumo pastatuose priemonėms;
- c) *visoje Bendrijoje taikomo reikalavimo, kad esami pastatai būtų pastatai, kuriuos eksploatuojant suvartojamos energijos kiekis lygus nuliui, nustatymo.*

20 straipsnis
Informacija

1. Valstybės narės imasi būtinų priemonių informuoti pastatų ar jų dalių savininkus *ir* nuomininkus apie įvairius efektyvesnio energijos vartojimo metodus ir būdus.
2. Valstybės narės visų pirma teikia pastatų savininkams *ir* nuomininkams informaciją apie energinio naudingumo sertifikatus ir patikrinimo ataskaitas, jų paskirtį ir tikslus, ekonomiškai efektyvius būdus pastato energiniam naudingumui didinti ir vidutinės trukmės bei ilgalaikes finansines pasekmes, jei nebus imtasi veiksmų, *ir apie finansines priemones, kuriomis galima pasinaudoti* pastato energiniam naudingumui didinti. *Informacijos kampanijomis siekiama skatinti savininkus ir nuomininkus laikytis bent jau minimalių reikalavimų, nustatytų 4 ir 9 straipsniuose.*

Valstybių narių prašymu Komisija padeda valstybėms narėms siekiant 1 dalyje ir pirmoje šios dalies pastraipoje nurodytų tikslų rengti informavimo kampanijas, kurios gali būti numatomos Bendrijos programose.

3. *Valstybės narės užtikrina, kad vietos ir regionų institucijos dalyvautų rengiant informacijos ir mokymo bei visuomenės sąmoningumo didinimo programas.*
4. *Valstybės narės, dalyvaujant vietos ir regioninės institucijoms, taip pat užtikrina, kad asmenims, atsakingiems už šios direktyvos įgyvendinimą vykdant projektavimą ir užtikrinant statybos standartų laikymąsi, būtų teikiamos tinkamos gairės ir mokymas. Visų pirma teikiant tokias gaires ir mokymą pabrėžiama energinio naudingumo gerinimo svarba ir sudaromos sąlygos apsvarstyti, kaip optimaliai suderinti energijos vartojimo efektyvumo, atsinaujinančių išteklių energijos vartojimo ir centralizuoto šildymo ir vėsinimo planuojant, projektuojant, statant ir renovuojant pramoninius ar gyvenamuosius rajonus didinimą.*
5. *Komercinių pastatų savininkai ir nuomininkai keičiasi informacija apie tikrąjį suvartojamos energijos kiekį.*
6. *Valstybės narės teikia Komisijai informaciją apie:*
 - a) *nacionalines, regionų ir vietos lygmens paramos sistemas, kuriomis siekiama skatinti energijos vartojimo efektyvumą, taip pat pastatuose naudoti energiją iš atsinaujinančių išteklių;*
 - b) *tai, kokią dalį visos pastatuose nacionaliniu ir regionų lygmeniu suvartotos energijos sudaro energija iš atsinaujinančių išteklių, įskaitant tikslią informaciją apie tai, ar energija iš atsinaujinančių išteklių gaminama vietos įrenginiuose, tiekiami centralizuoto šildymo ir vėsinimo sistema, ar šiluma ir elektros energija gaminamos bendrai;*

Ši informacija įtraukiama į Direktyvos 2006/32/EB 14 straipsnio 2 dalyje nurodytus energijos vartojimo efektyvumo veiksmų planus.

7. *Valstybės narės imasi būtinų priemonių, kad būtų rengiama daugiau montuotojų ir kad būtų užtikrintas mokymas, suteikiantis didesnę kompetenciją vykdant energiją efektyviai vartojančių ir atsinaujinančių išteklių energiją vartojančių technologijų montavimą ir integravimą, siekiant sudaryti sąlygas atlikti svarbų vaidmenį, kuris jiems tenka gerinant pastatų energijos vartojimo efektyvumą.*
8. *Ne vėliau kaip 2010 m. Komisija sukuria tinklavietę, kurioje pateikiama ši informacija:*
- a) *naujausias Direktyvos 2006/32/EB 14 straipsnio 2 dalyje nurodyto energijos vartojimo efektyvumo veiksmų plano variantas;*
 - b) *išsami informacija apie šiuo metu Bendrijos lygmeniu taikomas priemones, kuriomis siekiama padidinti pastatų energinį naudingumą, įskaitant bet kokias taikomas finansines ir (arba) fiskalines priemones, atitinkamą paraiškų teikimo tvarką ir kontaktinius duomenis;*
 - c) *išsami informacija apie nacionalinius veiksmų planus ir nacionalines, regionines ir vietos priemones, šiuo metu taikomas kiekvienoje valstybėje narėse siekiant padidinti pastatų energinį naudingumą, įskaitant bet kokias taikomas finansines arba fiskalines priemones, atitinkamą paraiškų teikimo tvarką ir kontaktinius duomenis;*
 - d) *pažangiausios patirties gerinant pastatų energinį naudingumą nacionaliniu, regionų ir vietos lygmeniu pavyzdžiai.*
- Pirmoje pastraipoje nurodyta informacija pateikiama tokia forma, kad būtų lengvai prieinama ir suprantama visų valstybių narių nuomininkams, savininkams ir įmonėms ir visoms vietos, regionų ir nacionalinėms institucijoms. Ji pateikiama forma, kuri padės šiems asmenims ir organizacijoms lengvai įvertinti paramą, kurią jie gali gauti siekiant padidinti pastatų energinį naudingumą, ir palyginti skirtingų valstybių narių paramos priemones.*

21 straipsnis

I priedo derinimas su technikos pažanga

Komisija suderina I priedo 3 ir 4 punktus su technikos pažanga.

Šios priemonės, skirtos neesminėms šios direktyvos nuostatoms iš dalies pakeisti, tvirtinamos laikantis 22 *straipsnio* 2 dalyje nustatytos reguliavimo procedūros su tikrinimu.

22 straipsnis

Komiteto procedūra

1. Komisijai padeda Komitetas.
2. Jei yra nuoroda į šią dalį, taikomi Sprendimo 1999/468/EB 5a straipsnio 1–4 dalys ir 7 straipsnis, atsižvelgiant į jo 8 straipsnio nuostatas.

23 straipsnis

Sankcijos

Valstybės narės nustato sankcijų, taikytinų pažeidus nacionalines nuostatas, priimtas pagal šią

direktyvą, taisykles ir imasi visų reikiamų priemonių užtikrinti, kad jos būtų įgyvendintos. Šios sankcijos turi būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasomos. Valstybės narės praneša Komisijai apie tas nuostatas ne vėliau kaip iki 2010 m. gruodžio 31 d. ir nedelsdamos praneša jai apie visus vėlesnius šių nuostatų pakeitimus. ***Valstybės narės Direktyvos 2006/32/EB 14 straipsnio 2 dalyje nurodytuose energijos vartojimo efektyvumo veiksmų planuose pateikia informaciją, įrodančią su sankcijomis susijusių taisyklių veiksmingumą.***

24 straipsnis

Perkėlimas į nacionalinę teisę

1. Valstybės narės priima ir skelbia įstatymus ir kitus teisės aktus, kurie, įsigalioję ne vėliau kaip iki 2010 m. gruodžio 31 d., įgyvendina šios direktyvos 2–18, 20 ir 23 straipsnius ir I bei II priedus. Priimtų nuostatų tekstus ir minėtų nuostatų bei šios direktyvos atitikties lentelę jos nedelsdamos pateikia Komisijai.

Kiek tai susiję su 2, 3, 9, 11–13, 17, 18, 20 ir 23 straipsniais, *valstybės narės* taiko tas nuostatas ne vėliau kaip nuo 2010 m. gruodžio 31 d.

Kiek tai susiję su 4–8, 14–16 ir 18 straipsniais, *valstybės narės* taiko tas nuostatas pastatams, kuriuos naudoja valdžios institucijos, ne vėliau kaip nuo 2010 m. gruodžio 31 d., o kitiems pastatams – ne vėliau kaip nuo 2012 m. sausio 31 d.

Valstybės narės, priimdamos tas nuostatas, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Jos taip pat įtraukia teiginį, kad galiojančiuose įstatymuose ir kituose teisės aktuose pateiktos nuorodos į direktyvą, panaikinamą šia direktyva, laikomos nuorodomis į šią direktyvą. Nuorodos darymo tvarką ir minėto teiginio redakciją nustato valstybės narės.

2. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų pagrindinių nacionalinės teisės aktų nuostatų tekstus.

25 straipsnis

Panaikinimas

Direktyva 2002/91/EB su pakeitimais, padarytais III priedo A dalyje nurodytu reglamentu, panaikinama nuo 2012 m. vasario 1 d. nepažeidžiant valstybių narių pareigų, susijusių su direktyvos perkėlimo į nacionalinę teisę ir taikymo pradžios terminais, numatytais III priedo B dalyje.

Nuorodos į panaikintą direktyvą laikomos nuorodomis į šią direktyvą ir skaitomos pagal VI priede pateiktą atitikmenų lentelę.

26 straipsnis

Įsigaliojimas

Ši direktyva įsigalioja dvidešimtą dieną nuo jos paskelbimo Europos Bendrijų oficialiajame leidinyje.

27 straipsnis

Adresatai

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta ||

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas

Tarybos vardu
Pirmininkas

I PRIEDAS

Bendroji pastatų energinio naudingumo skaičiavimo sistema (nurodyta 3 straipsnyje)

1. Pastato energinis naudingumas nustatomas remiantis apskaičiuotu arba faktiškai per metus suvartojamu **pirminės** energijos kiekiu, kurio reikia įvairiems poreikiams, susijusiems su **iprastiniu** pastato naudojimu, patenkinti, ir atspindi šildymo energijos ir vėsinimo energijos (energija, būtina siekiant išvengti perkaitimo) poreikius, kad pastate būtų užtikrintos numatytos temperatūros sąlygos. **Suvartojamas kiekis, jei tinkama, koreguojamas atsižvelgiant į vietoje pagamintos energijos iš atsinaujinančių išteklių kiekį.**
2. Pastato energinis naudingumas išreiškiamas skaidriai ir apima ■ suvartojamos pirminės energijos skaitinius rodiklius, **išreikštus kWh/m² per metus.**

Rengiant pastatų energinio naudingumo skaičiavimo metodiką **remiamasi** Europos **standartais ir susijusiais Bendrijos teisės aktais, įskaitant Direktyvą 2009/28/EB.**

Kai vertinamas pastate suvartotos elektros energijos energinis naudingumas, naudojant galutinio suvartojamos energijos kiekio perskaičiavimo į pirminės energijos kiekį koeficientą atsižvelgiama į atitinkamo elektros energijai gaminti naudojamo kuro šaltinių derinio metinį svartinį vidurkį.

3. Metodika nustatoma atsižvelgiant bent į šiuos aspektus:
 - a) toliau išvardytos faktinės šiluminės pastato, įskaitant jo vidaus pertvaras, charakteristikos:
 - i) šiluminis našumas;
 - ii) izoliacija; **jei naudojamos prieinamos mažiausio šilumos laidumo medžiagos;**
 - iii) pasyvus šildymas;
 - iv) vėsinimo elementai ir
 - v) šiluminiai tilteliai;
 - b) šildymo įranga ir aprūpinimas karštu vandeniu, taip pat jų izoliacijos charakteristikos;
 - c) oro kondicionavimo įrenginiai, **įskaitant vėsinimo sistemas;**

- d) natūralus ir mechaninis vėdinimas, prireikus įskaitant sandarumą;
 - e) įmontuotos apšvietimo *sistemos, kurios nustatomos apšvietimo projektavimo etape atsižvelgiant į tai, ar apšvietimo lygis tinka kambariui numatytiems darbams atlikti, ar esama žmonių, ar patenka pakankamai natūralios šviesos, ar lengva keisti apšvietimo lygį, atsižvelgiant į tai, kad skiriasi atliekami darbai, taip pat, ar įranga skirta gyvenamųjų ar negyvenamųjų pastatų sektoriui;*
 - f) pastato projektas, padėtis ir orientavimas, įskaitant išorines klimato sąlygas;
 - g) pasyvosios saulės sistemos ir apsauga nuo saulės spinduliavimo;
 - h) patalpų mikroklimato sąlygos, įskaitant numatomą patalpų mikroklimatą;
 - i) vidinės apkrovos.
4. Šiuose skaičiavimuose, kai tinka, atsižvelgiama į teigiamą šių dalykų poveikį:
- a) vietos saulės spindulių poveikis, aktyviosios saulės sistemos ir kitos atsinaujinančius energijos išteklius naudojančios šildymo ir elektros energijos sistemos;
 - b) bendros šilumos ir elektros energijos gamybos metu pagaminta elektros energija;
 - c) centralizuoto ar grupinio šildymo ir vėsinimo sistemos;
 - d) natūralus apšvietimas.
5. Atliekant šiuos skaičiavimus pastatai turėtų būti atitinkamai suskirstyti į tokias kategorijas:
- a) vienai šeimai skirti įvairių tipų namai;
 - b) daugiabučiai namai;
 - c) biurai;
 - d) švietimo ir mokslo įstaigų pastatai;
 - e) ligoninės;
 - f) viešbučiai ir restoranai;
 - g) sporto infrastruktūra;
 - h) || mažmeninės prekybos *paslaugoms naudojami* pastatai;
 - i) *didmeninės prekybos paslaugoms ir logistikos paslaugoms naudojami pastatai;*
 - j) kitų tipų pastatai, kuriuose vartojama energija.

II PRIEDAS

Energinio naudingumo sertifikatų ir patikrinimo ataskaitų nepriklausomos kontrolės sistemos

1. Kompetentingos institucijos arba įstaigos, kurioms kompetentingos institucijos perdavė atsakomybę už nepriklausomos kontrolės sistemos įgyvendinimą, atsitiktine tvarka atrenka bent 0,5 % visų *kiekvieno eksperto* per metus išduotų energinio naudingumo sertifikatų, kad *tie sertifikatai* būtų patikrinti. ***Jeigu nepriklausomas ekspertas išduoda tik kelis sertifikatus, kompetentingos institucijos arba įstaigos atsitiktine tvarka atrenka bent vieną sertifikatą ir jį tikrina.*** Tikrinimas atliekamas pasirinkus vieną iš trijų toliau nurodytų alternatyvių lygių, ir kiekvienu lygiu turi būti patikrinta bent statistiškai reikšminga atrinktų patikrinimo ataskaitų dalis:
 - a) pastato energinio naudingumo sertifikatui išduoti naudotų įvesties duomenų ir jame nurodytų rezultatų galiojimo patikra;
 - b) sertifikatui išduoti naudotų įvesties duomenų ir sertifikato, įskaitant rekomendacijas, rezultatų patikra;
 - c) išsami pastato energinio naudingumo sertifikatui išduoti naudotų įvesties duomenų patikra, išsami sertifikate, įskaitant rekomendacijas, nurodytų rezultatų patikra ir pastato patikra vietoje, siekiant patikrinti, ar sertifikuotas pastatas atitinka energinio naudingumo sertifikate pateiktas specifikacijas.
2. ***Jei patikrinus nustatoma pažeidimų, kompetentingos institucijos arba įstaigos atsitiktine tvarka atrenka dar penkis to paties eksperto išduotus sertifikatus ir tuos sertifikatus tikrina. Jei papildomai patikrinus nustatoma pažeidimų, kompetentingos institucijos arba įstaigos ekspertui skiria nuobaudą. Už pačius rimčiausius pažeidimus gali būti baudžiama eksperto akreditacijos panaikinimu.***
3. Kompetentingos institucijos arba įstaigos, kurioms kompetentingos institucijos perdavė atsakomybę už nepriklausomos kontrolės sistemos įgyvendinimą, atsitiktine tvarka atrenka bent 0,1 % visų *kiekvieno eksperto* per metus parengtų patikrinimo ataskaitų, kad *tos ataskaitos* būtų patikrintos. ***Jeigu nepriklausomas ekspertas pateikia tik kelias patikrinimo ataskaitas, kompetentingos institucijos arba įstaigos atsitiktine tvarka atrenka bent vieną patikrinimo ataskaitą ir ją tikrina.*** Tikrinimas atliekamas pasirinkus vieną iš trijų toliau nurodytų alternatyvių lygių, ir kiekvienu lygiu turi būti patikrinta bent statistiškai reikšminga atrinktų patikrinimo ataskaitų dalis:
 - a) patikrinimo ataskaitai parengti naudotų patikrintos techninės pastato sistemos įvesties duomenų ir ataskaitoje nurodytų rezultatų galiojimo patikra;
 - b) patikrinimo ataskaitai parengti naudotų įvesties duomenų ir joje nurodytų rezultatų, įskaitant rekomendacijų įgyvendinimo rezultatus, patikra;
 - c) išsami patikrinimo ataskaitai parengti naudotų patikrintos techninės pastato sistemos įvesties duomenų patikra, išsami patikrinimo ataskaitoje, įskaitant pateiktas rekomendacijas, nurodytų rezultatų patikra ir pastato patikra vietoje, siekiant nustatyti, ar patikrinta techninė pastato sistema atitinka patikrinimo ataskaitoje pateiktas specifikacijas.
4. ***Jei patikrinus nustatoma pažeidimų, kompetentingos institucijos arba įstaigos atsitiktine tvarka atrenka dar penkias šio eksperto pateiktas patikrinimo ataskaitas ir tas ataskaitas tikrina. Jei papildomai patikrinus nustatoma pažeidimų, kompetentingos institucijos arba įstaigos ekspertui skiria nuobaudą. Už pačius rimčiausius pažeidimus gali būti baudžiama eksperto akreditacijos panaikinimu.***

III PRIEDAS

A dalis

Panaikinta direktyva ir jos pakeitimas
(nurodyta 25 straipsnyje)

Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/91/EB
(OL L 1, 2003 1 4, p. 65)

Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) tik priedo 9.9 punktą
Nr. 1137/2008
(OL L 311, 2008 11 21, p. 1)

B dalis

Perkėlimo į nacionalinę teisę ir taikymo terminai
(nurodyta 25 straipsnyje)

Direktyva	Perkėlimo į nacionalinę teisę terminas	Taikymo data
2002/91/EB	2006 m. sausio 4 d.	2009 m. sausio 4 d. tik dėl 7, 8 ir 9 straipsnių

IV PRIEDAS

Bendros metodikos sąnaudų atžvilgiu optimaliems lygiams apskaičiuoti principai

Nustatydama bendrą metodiką sąnaudų atžvilgiu optimaliems lygiams apskaičiuoti Komisija atsižvelgia bent jau į šiuos principus:

- *apibrėžia standartinius pastatus, kurie būtų tipiniai tam tikros paskirties pastatai, esantys tam tikroje geografinėje vietovėje ir pasižymintys būdingomis savybėmis, įskaitant vidaus ir išorės klimato sąlygas. Šie standartiniai pastatai apima naujus ir jau pastatytus gyvenamuosius ir negyvenamuosius pastatus;*
- *apibrėžia techninius vertintinų priemonių, kurias taikant siekiama efektyviai naudoti ir tiekti energiją, rinkinius (pavyzdžiui, pastato apdangos ar jos dalių izoliacija arba veiksmingesnio energijos naudojimo techninės pastatų sistemos);*
- *apibrėžia visapusiškus techninių priemonių rinkinius, skirtus tam, kad eksploatuojant pastatus sunaudojamas energijos kiekis būtų lygus nuliui;*
- *apskaičiuoja standartinių pastatų šildymo ir vėsinimo energijos poreikį, tiekiamos energijos kiekį, sunaudotą pirminės energijos kiekį ir išmestą CO₂ kiekį (įskaitant pritaikytus techninių priemonių rinkinius);*
- *apskaičiuoja atitinkamas su energiniais sprendimais susijusių investicijų sąnaudas, energijos sąnaudas ir kitas standartiniams pastatams pritaikytų techninių priemonių rinkinių eksploatacijos sąnaudas;*
- *apskaičiuoja regionines ir (arba) vietines sąnaudas susijusias su darbu,*

įskaitant medžiagas;

Apskaičiuojant per visą pastato eksploatacijos ciklą patiriamas sąnaudas, atsižvelgiant į standartiniams pastatams taikomus techninių priemonių rinkinius, ir lyginant jas su energiniu naudingumu ir (arba) išmetamu CO₂ kiekiu, vertinamas įvairių minimalių energinio naudingumo reikalavimų lygių ekonominis efektyvumas.

V PRIEDAS

Finansinės priemonės pastatų energiniam naudingumui gerinti

Nepažeisdamos nacionalinės teisės aktų, valstybės narės įgyvendina bent jau dvi iš šiame sąraše pateiktų finansinių priemonių:

- a) mažinamas PVM tarifas, jei taupoma energija, už didelio energinio naudingumo pastatus ir jei prekėms ir paslaugoms vartojama atsinaujinančių išteklių energija;*
- b) mažinami kiti mokesčiai, įskaitant pajamų arba nekilnojamojo turto mokesčių lengvatas, jei prekėms ir paslaugoms vartojama atsinaujinančių išteklių energija, arba už pastatus, kuriuose energija vartojama efektyviai;*
- c) tiesioginės subsidijos;*
- d) subsidijuojamos paskolų programos arba teikiamos paskolos už mažas palūkanas;*
- e) dotacijų programos;*
- f) paskolų garantijų programos;*
- g) energijos tiekėjams keliami reikalavimai, arba su jais sutariama, kad visų kategorijų vartotojams būtų teikiama finansinė parama.*

VI PRIEDAS

ATITIKMENŲ LENTELĖ

Direktyva 2002/91/EB	Ši direktyva
1 straipsnis	1 straipsnis
2 straipsnio įvadinė formuluotė	2 straipsnio įvadinė formuluotė
2 straipsnio 1 punktą	2 straipsnio 1 punktą
-	2 straipsnio 5 punktą
2 straipsnio 2 punktą	2 straipsnio 6 punktą ir I priedą
-	2 straipsnio 7, 9, 11 ir 12 punktai
2 straipsnio 3 punktą	2 straipsnio 13 punktą
2 straipsnio 4 punktą	2 straipsnio 14 punktą
-	2 straipsnio 15 punktą
2 straipsnio 5 punktą	2 straipsnio 16 punktą
2 straipsnio 6 punktą	2 straipsnio 17 punktą
2 straipsnio 7 punktą	2 straipsnio 18 punktą
2 straipsnio 8 punktą	2 straipsnio 19 punktą
3 straipsnis	20 straipsnis ir I priedas

4 straipsnio 1 dalis	4 straipsnio 1 dalis
4 straipsnio 2 dalis	-
4 straipsnio 3 dalis	4 straipsnio 2 dalis
-	4 straipsnio 3 dalis
-	4 straipsnio 4 dalis
-	5 straipsnis
5 straipsnis	6 straipsnio 1 dalis
-	█
6 straipsnis	7 straipsnis
-	8 straipsnis
-	9 straipsnis
7 straipsnio 1 dalis	<i>11 straipsnio 7 dalis, 12 straipsnio 1, 2, 3, 4 ir 6 dalys</i>
7 straipsnio 2 dalis	<i>11 straipsnio 1 ir 2 dalys</i>
7 straipsnio 3 dalis	<i>13 straipsnis</i>
-	<i>12 straipsnio 4, 7 ir 8 dalys</i>
8 straipsnio įvadinė formuluotė	<i>14 straipsnio įvadinė formuluotė</i>
8 straipsnio a punktas	<i>14 straipsnio 1 ir 3 dalys</i>
-	<i>14 straipsnio 2 dalis</i>
8 straipsnio b punktas	<i>14 straipsnio 4 dalis</i>
9 straipsnis	<i>15 straipsnio 1 dalis</i>
-	<i>15 straipsnio 2 dalis</i>
-	<i>16 straipsnis</i>
10 straipsnis	<i>17 straipsnis</i>
-	<i>18 straipsnis</i>
11 straipsnio įvadinė formuluotė	<i>19 straipsnio įvadinė formuluotė</i>
11 straipsnio a punktas	-
-	<i>19 straipsnio a punktas</i>
11 straipsnio b punktas	<i>19 straipsnio b punktas</i>
12 straipsnis	<i>20 straipsnis</i>
13 straipsnis	<i>21 straipsnis</i>
14 straipsnio 1 dalis	<i>22 straipsnio 1 dalis</i>
14 straipsnio 2 dalis	<i>22 straipsnio 2 dalis</i>
█	█
-	<i>23 straipsnis</i>
15 straipsnio 1 dalis	<i>24 straipsnio 1 ir 2 dalys</i>
15 straipsnio 2 dalis	-
-	<i>25 straipsnis</i>
16 straipsnis	<i>26 straipsnis</i>
17 straipsnis	<i>27 straipsnis</i>
Priedas	I priedas
-	II–VI priedai